

Nytt från

nr 2 2024

UPPSALA- ROSLAGS-

kretsen

**6-timmars-
seglingar**

Eskader

**Oprickade
leder**

Svenska Kryssarklubben

Det syns när våra kunder är nöjda

Svenska
Kryssarklubben

Svenska Sjö

010-490 49 00
dygnet runt

www.svenskasjo.se

Beräkna din premie idag, och välkommen att kontakta oss om du har några frågor kring din båtförsäkring.

Välkommen att försäkra din båt hos oss

Svenska Sjö är specialister på båtförsäkringar och har som ambition att erbjuda våra försäkringstagare kunnig, snabb och smidig skadehantering till låga premier. Dessutom ger vi våra försäkringstagare direkt återbäring på överskottet.

Tillsammans med båtorganisationerna arbetar vi ständigt med att utveckla **de bästa båtförsäkringarna** och trygghetslösningarna för dig och din båtklubb.

Som medlem i Svenska Kryssarklubben **försäkrar du din båt extra förmånligt**, utöver andra rabatter såsom förarintyg.

Sedan 1967 har vi tryggt båtägare och båtklubsmedlemmar i hela landet, så nästa gång när vinkar, är det kanske en i gänget.

Svenska Sjö är stolta över att vara ägda av riktigt båtfolk, tillsammans utvecklar vi det svenska båtlivet.

Svenska Sjö

Vi delar Båtlivet med dig

Vid rodret

Rådslag

Två gånger per år håller Kryssarklubben ett Rådslag. Då träffas representanter från alla kretsar runtom i landet, SXX:s riksstyrelse och olika nämnder. Rådslaget syftar till att föra upp aktuella frågeställningar på dagordningen och att diskutera viktiga ämnen. I mars genomfördes det senaste rådslaget. Där gällde den viktigaste diskussionen hur SXX:s medlemsantal utvecklas. Föreningen har en vikande trend beträffande antal medlemmar. Det totala antalet medlemmar i Kryssarklubben var i mars 40 478, en minskning från föregående år med cirka 5%. Antalet fullbetalande medlemmar var 20 598. För Uppsala-Roslagskretsen var antalet fullbetalande medlemmar i mars 354, blygsamma 4 personers minskning. Kryssarklubben avser nu att fokusera på medlemsutvecklingen, diskutera och ta fram ”försäljningsargument”; varför ska jag vara medlem i Kryssarklubben, vad ger det mig?

Det kan ju vara intressanta frågeställningar också i vår krets: varför är ni medlemmar i kretsen, vilka aktiviteter deltar ni i, vad är bra och mindre bra? Kretsen ordnar olika aktiviteter, vi har en tidning som jag tycker är mycket bra, vi har programkvällar, där vi nyligen har börjat att även sända programmet via Youtube. På programkvällarna har vi 20–50 deltagare på plats, medan drygt 400 ser programmet via Youtube vid lämpligt tillfälle. Kretsen organiserar också 6-timmarsseglingar på Ekoln och Singöfjärden, med 10–15 deltagande båtar i Uppsala, något färre vid kusten. Eskadrar i olika format ingår i kretsens aktiviteter. Kan vi, bör vi, göra något annorlunda, något nytt? Kan vi engagera våra medlemmar, på ett bättre sätt? Tänk efter och hör av er, till mig eller någon annan styrelseledamot!

Nu är det dags att börja förbereda sommarens seglatser. Kanske segla med andra båtar, kanske mellan hägg och syren? För egen del planerar vi att segla norrut, kanske via Åland, upp till Höga Kusten. Där finns ju många fina pärlor: Mjältön, Sveriges högsta ö med en trevlig lagun där man kan ankra mot bryggor eller ligga

forts. →

Foto Svitlana Johnson.

Eskaderkväll.
Foto Ebbe Johnson.

på svaj. Häggvik med Mannaminne, ett fantastiskt museum – måste ses! På väg till Höga kusten stannar vi kanske i Mellanfjärden, Lill-Lubban med fin uthamn, Ravelgrund, Storjungfrun, med mera, med mera! Vi har seglat i de trakterna förr, men ser absolut fram emot att komma dit igen! Trevlig sommar!

Ebbe Johnson, kretsordförande, carlebbe@hotmail.com

Nya medlemmar

Vi hälsar följande nya medlemmar välkomna till SXX Uppsala-Roslagskretsen, kretsen som vill samla Kryssarklubbare i nordliga delar av Mälaren och Roslagen.

Vi hoppas att våra nya medlemmar ska finna nytta och nöje i sitt medlemskap och samtidigt finna gemenskap med andra båtvänner. Är du ny medlem, men ditt namn ännu inte har hunnit föras in i listan, är du ändå lika välkommen!

Ronnie Andersson	Åkersberga	Emil Norlin	Saltsjö-Boo
Helene Axelsson	Uppsala	Erik Norlin	Saltsjö-Boo
Albert Brunn Flyborg	Österskär	Linus Norlin	Saltsjö-Boo
Gabriella Brunn Flyborg	Österskär	Stefan Norlin	Saltsjö-Boo
Michael Burvall	Skellefteå	Jonas Olofsson	Uppsala
Teresia Dropulic	Åkersberga	Johan Sjöberg	Uppsala
Anneli Eriksson	Väddö	Lena Sjöberg	Uppsala
Mattias Flyborg	Österskär	Oskar Särilvik	Stockholm
Ann-Katrin Hegart	Herräng	Andreas Wessel	Upplands
Fredrik Hellström	Sigtuna		Väsby
Johan Holmerin	Täby	Maria Wessel	Upplands
Henrik Johansson	Väddö		Väsby
Henrik Leffler	Uppsala	Annika Östervall	Sigtuna
Annelie Norlin	Saltsjö-Boo		

Framför stäven

6-timmarsseglingar Ekoln:

Vårkvarten

söndag 16 juni kl 10

Höstkvarten

söndag 18 aug kl 10

Start utanför ESK:s klubbhus. Segla så långt du hinner under 6 timmar på vår bana med 13 punktmärken i Ekoln och Gorran. Starthandlingar kan hämtas sista veckan i klubbhusen på ESK och USS. Kretsen bjuder på fika efteråt i ESK:s klubbhus.

6-timmarsseglingar Singö-fjärden:

Singösexan

lördag 15 juni *samt på valfritt datum!*

Intresset för att delta i Singösexan har legat på en stabil men låg nivå, med i genomsnitt endast fem tävlande båtar. I år blir det därför bara en gemensam tävlingsdag – lördagen den 15 juni. Vi hoppas att vädret blir gynnsamt denna dag och att många vill delta. Resultatet kommer hädanefter även att publiceras i en gemensam tabell på kretsens hemsida.

Vi inför nu även möjligheten att segla individuellt vid valfritt datum, med i övrigt oförändrade regler. Resultat från alla rapporterade seglingar kommer att löpande publiceras i den nämnda tabellen, även om de naturligtvis inte blir helt jämförbara på grund av skiftande vindförutsättningar.

Passa på att utmana dig själv, eller varför inte grannbåtens besättning, i en trevlig tävlingsform!

Information och starthandlingar på Uppsala-Roslagskretsens hemsida www.sxk.se/upsala-roslagskretsen

Singösexan.

Foto Andreas Rönnberg.

Rikseskader Mariehamn, Åland

20 juli – 2 augusti

Om årets Rikseskader kan du läsa på sidan 12 eller i tidningen På Kryss eller på www.sxk.se.

Eskader mellan Hägg och Syren

27 maj –

Deltagande seglare från Uppsala-Roslagskretsen samlas vid Rosersberg kvällen den 27 maj. På morgonen den 28:e startar vi från Rosersberg för att kunna passera Stockholms broar och slussar under dagen.

Deltagande seglare från Väster Mälarkretsen ansluter vid Görväln eller annan lämplig plats. Efter passagen genom Stockholm strålar vi samman i passande hamn utanför slussarna (Fjäderholmarna eller Vasahamnen). Där håller vi ett gemensamt rådslag inför den vidare färden ut i skärgården.

Anmälan under våren till Kurt Sjöberg
070-593 09 04.

Max 6 (–möjligen 7) deltagare.

Kostnad: bara de egna kostnaderna.

Välkomna! Kurt S.

Medborgarskolans sjölivskurser

Kryssarklubben har avtal med Medborgarskolan Uppsala att kretsens medlemmar får 200 kronor i rabatt på ordinarie sjölivskurser i Uppsala (ej SRC). Bästa sättet är att boka direkt med verksamhetsansvarig, Åse Granberg, 010-157 57 57, eller ase.granberg@medborgarskolan.se. Ange att du är medlem i Kryssarklubbens Uppsala-Roslagskrets. Medborgarskolans kursutbud hittar du på www.medborgarskolan.se

Spännande alternativ i Gräsö skärgård

För den som passerar Öregrund på väg norr- eller söderut finns en led som är ett alternativ till Öregrundsgrepen och farleden söderut mot Svartklubben. På Gräsö ostsida kan man följa en skyddad inomskärsled genom orörd skärgård med fantastisk natur. Längden är ca 20 nm. För några år sedan beskrevs leden kortfattat i denna tidning, men här ger Kjell Pernestål en utförligare beskrivning.

Gräsö skärgård har länge betraktats som farlig, och visst är det en skeppskyrkogård. Fartyg på väg sydvart mot Södra Kvarken kunde lätt hamna i svårigheter om man inte kunde bestämma sin position. Sedan dess har fyren på Örskär tillkommit och fyrskeppet Grundkallen har ersatts med en kasunfyr, vilket har underlättat navigationen i området. Med GPS har vi nu fått helt nya möjligheter till säker navigation.

Sjökort och djupmätningar öster om Gräsö är gjorda på sent 1800- och tidigt 1900-tal men har nu kompletterats med hjälp av flygfoton. Det gör att strandlinjer och områden med djup mindre än 3 m finns inritade och det finns även 6 m-kurvor.

Leden genom skärgården på Gräsö ostsida syns översiktligt i bild 1. I syd ansluter leden till farleden mellan Öregrund och Svartklubben vid västmärket sydväst om Vässarö. I norr kommer leden ut i höjd med och ost om Örskär. Från den positionen är det sedan enkelt fortsätta norrut. Om man kommer från norr bör man lägga ut en waypoint för att säkert angöra leden.

Djupet i leden är 10–20 m, om man bara ser till att hålla sig utanför 6 m-kurvan. Eftersom det inte finns några prickar så bör man använda GPS och då gärna med ruttfunktionen, med i förväg inmatade kurslinjer. Det finns några kummel och målade fläckar, men de återfinns inte i några sjökort. Ett förslag på girpunkter kan hämtas på kretsens hemsida.

Den första delen (från söder) går i ett lättnavigerat sund, där det också finns många möjligheter till natthamn vid någon av de många öarna.

Vässarö är scouternas ö. De har inrättat en gästhamn, se bild 2. Där finns akterbojar och bergöglor att förtöja vid. Det finns en brygga till land där det finns toaletter, dusch, sopmajor och vatten. Man bör dock vara försiktig med dricksvattnet, då det är en bristvara på ön. Strax norr om gästhamnen finns en naturhamn, markerad med A i bilden. Norr om Enholmen finns en Kryssarklubsboj på cirka 6 m djup.

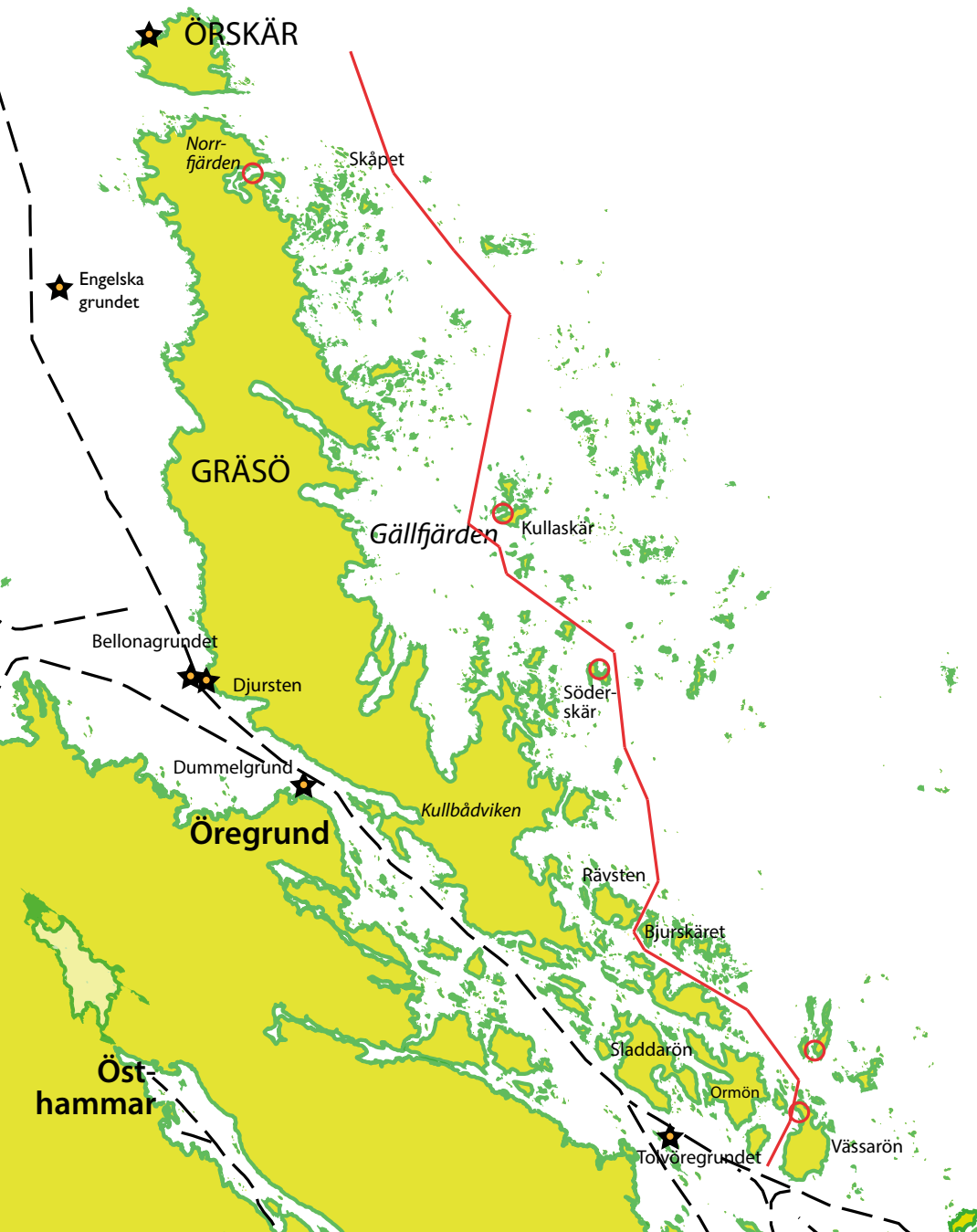

Bild 1: Översikt av leden i sin helhet. Längden är ca 20 nm. De röda ringarna anger några goda naturhamnar.

Har man barn och ungdomar ombord är Vässarö ett måste. Det finns vägar och vandringsstigar, välordnade äventyrsstigar, leder med frågor, olika typer av spel m.m. På öns sydsida finns rester av fortifikationer från krigets dagar, som kan vara spännande att besöka om man kan hitta dem. De är väl dolda! Det är ofta mängder med ungdomar från hela världen som lever friluftsliv under några veckor på ön. Respektera att detta är deras ö!

En annan skyddad naturhamn finns mellan Bodskär och Skogsskär, B. Man väljer det västra sundet in mellan öarna men se upp; mitt i sundet finns sten där djupet < 1 m. Man förtöjer mot land på Bodskär. Där finns toalett och sopmaja.

Bild 2. Från Vässarö till Stregelsund och Malgrund. För information om hamnlägen m.m, se texten.

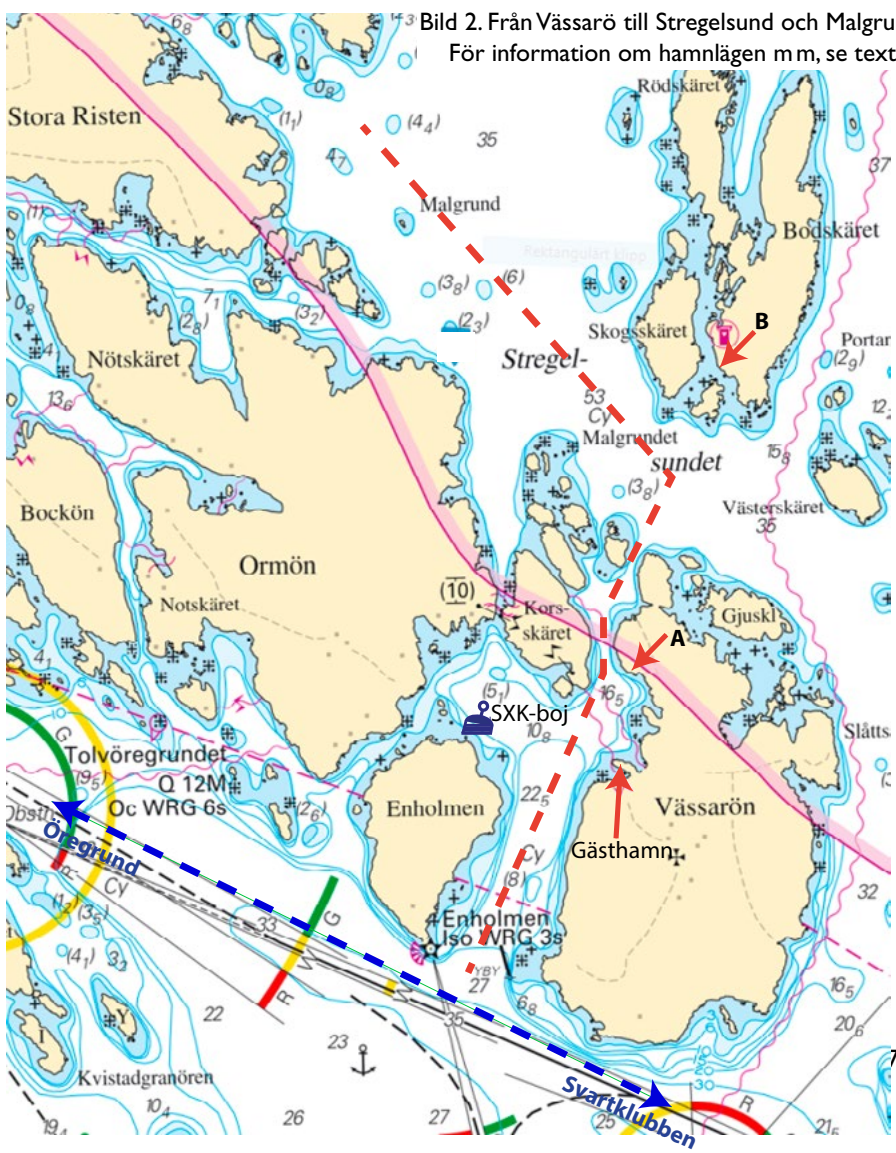

Bild 3. Stregelsundet till Bjurskäret.

Väl ute i Stregelsundet fortsätter man mot nordväst, passerar norr om Malgrund och går in i sundet norr om Stora Risten, bild 3. Det finns gott om möjligheter att lägga till vid land eller ankra på svaj i vikarna. Det är en del trafik i sundet, varför ankring mitt i sundet är olämpligt. Ett utomordentligt skyddat läge finns vid den lilla ön markerad C i bilden.

Leden fortsätter norrut i sundet mellan Rävsten och Bjurskäret. Den del av skärgården man möter här är svårnavigerad utan GPS. Skären är låga, saknar växtlighet och är svåra att se och identifiera. En del är lätta att se då de är helt vita av fågelträck, medan andra är överspolade. Att segla utan GPS kräver en mycket uppmärksam navigation och noggrann kurshållning. GPS och i förväg inlagda kurslinjer och girpunkter förenklar mycket.

Man går nästan rakt norrut mot Jan Persgrynnan och passerar väster om

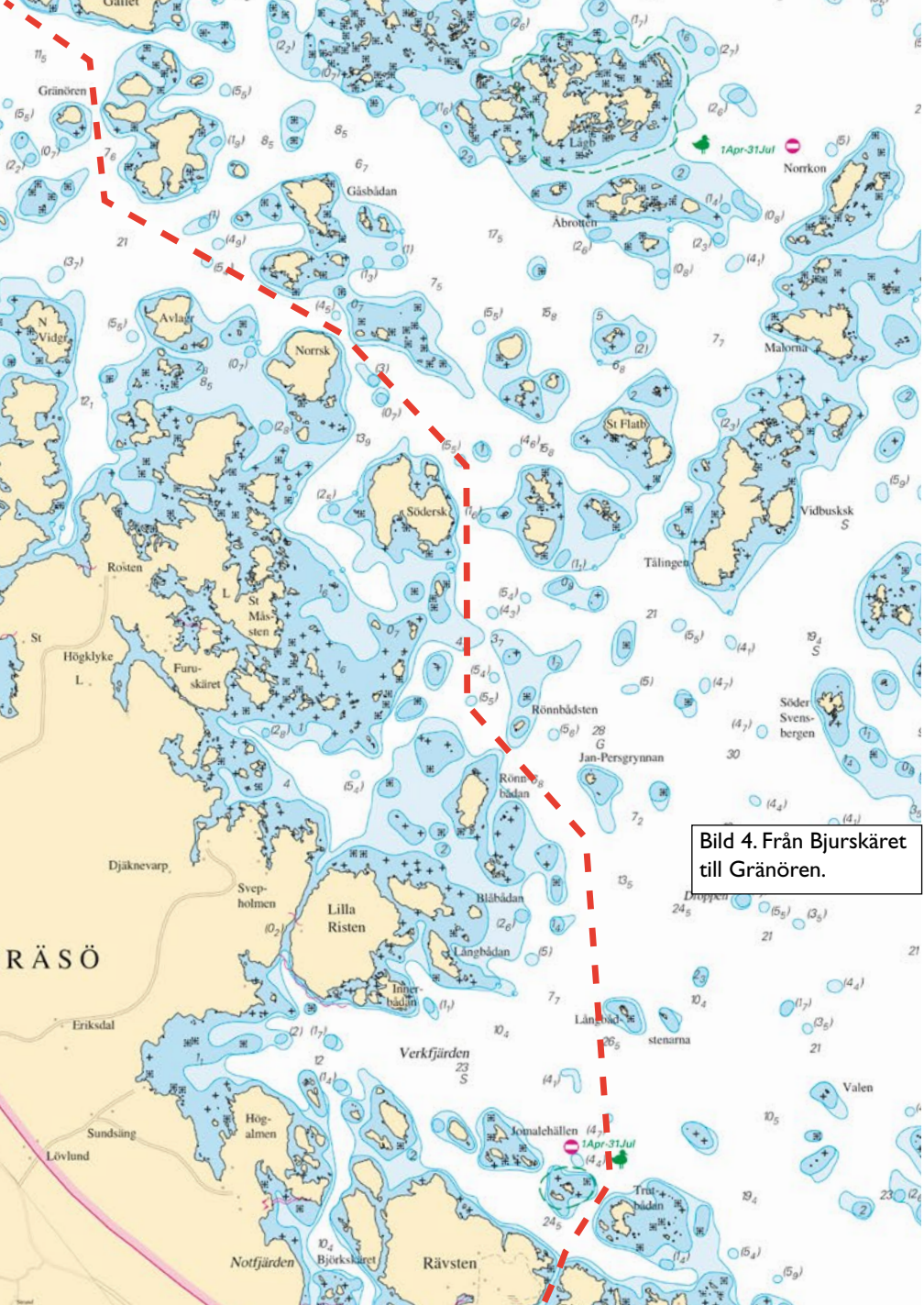

Bild 4. Från Björkskäret till Gränören.

Långbådstenarna, se bild 4. Väl i höjd med Rönnbådan passerar man syd om

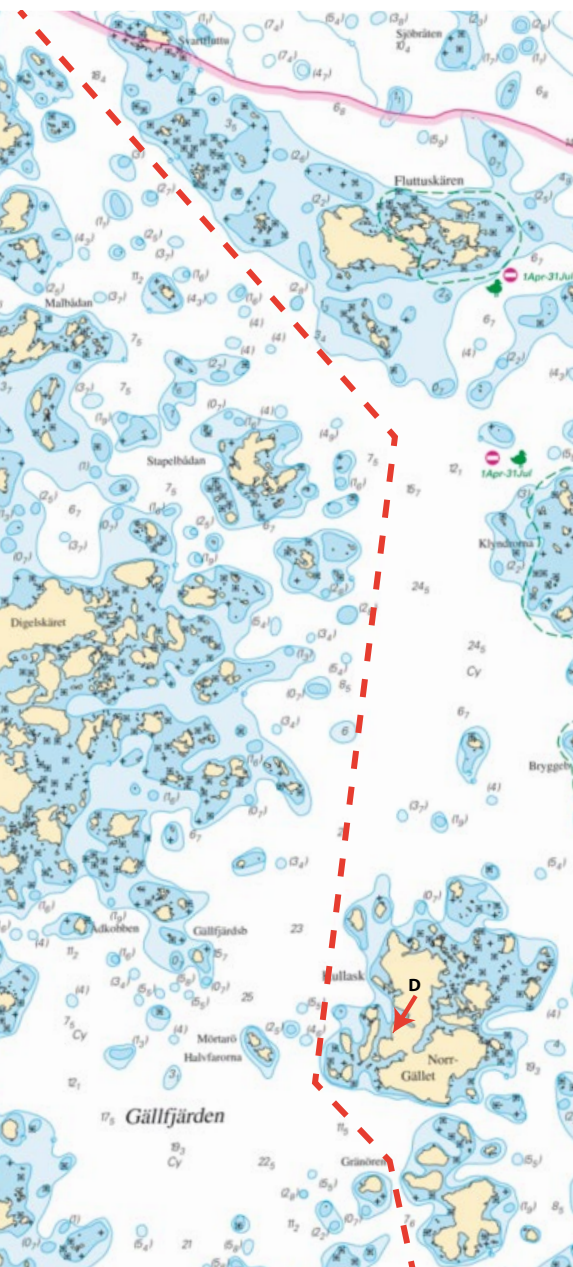

Bild 5. Gränören till Fluttuskären.

Rönnbådstenen. Håll ut från Rönnbådan i syd då det grundar ut från dess norra udde.

Denna del av skärgården har höga och skogbevuxna öar. Det finns djupt vatten mellan en del av öarna, men det finns också grunda, bränningsfyllda områden.

När man har passerat Rönnbådan hållar man nära nog rakt norrut och passerar öster om Söderskär för att sedan passera nordvästvärt norr om Norrskäret. Vid Gränören väljer man lämpligen att passera sundet mellan de två öarna, för att undvika bränningsområdet i väst. Sedan passerar man väst om Kullaskäret och fortsätter nordnordostvärt.

Om man vill ha en skyddad natthamn så är den lilla fladen på Kullaskärets västsida att rekommendera, märkt med D i bild 5. Det finns flera möjligheter till landförtöjning mot Kullaskäret. Bryggan längre in i viken är privat och bör undvikas. Det grundar även upp där. Om det är hårda nordliga vindar man kan antagligen förtöja mot land på vikens norra sida. Det finns även lä för nordliga vindar på Kullaskärets södra sida.

I denna norra del är skären återigen kala men höga, vilket förenklar navigationen. Man styr nordnordostvärt upp mot Fluttuskären för att sedan styra nordvästvärt. Man har också hjälp av ett kummel som står på ett högt skär söder om skäret Skåpet. Detta kummel är bra när man angör leden från norr.

Sjökortsbilderna i denna tidnings artiklar återges enligt tillstånd från Sjöfartsverket till Svenska Kryssarklubbens kretstidningar. Bilderna kan endast användas för planering och får ej användas för navigering.

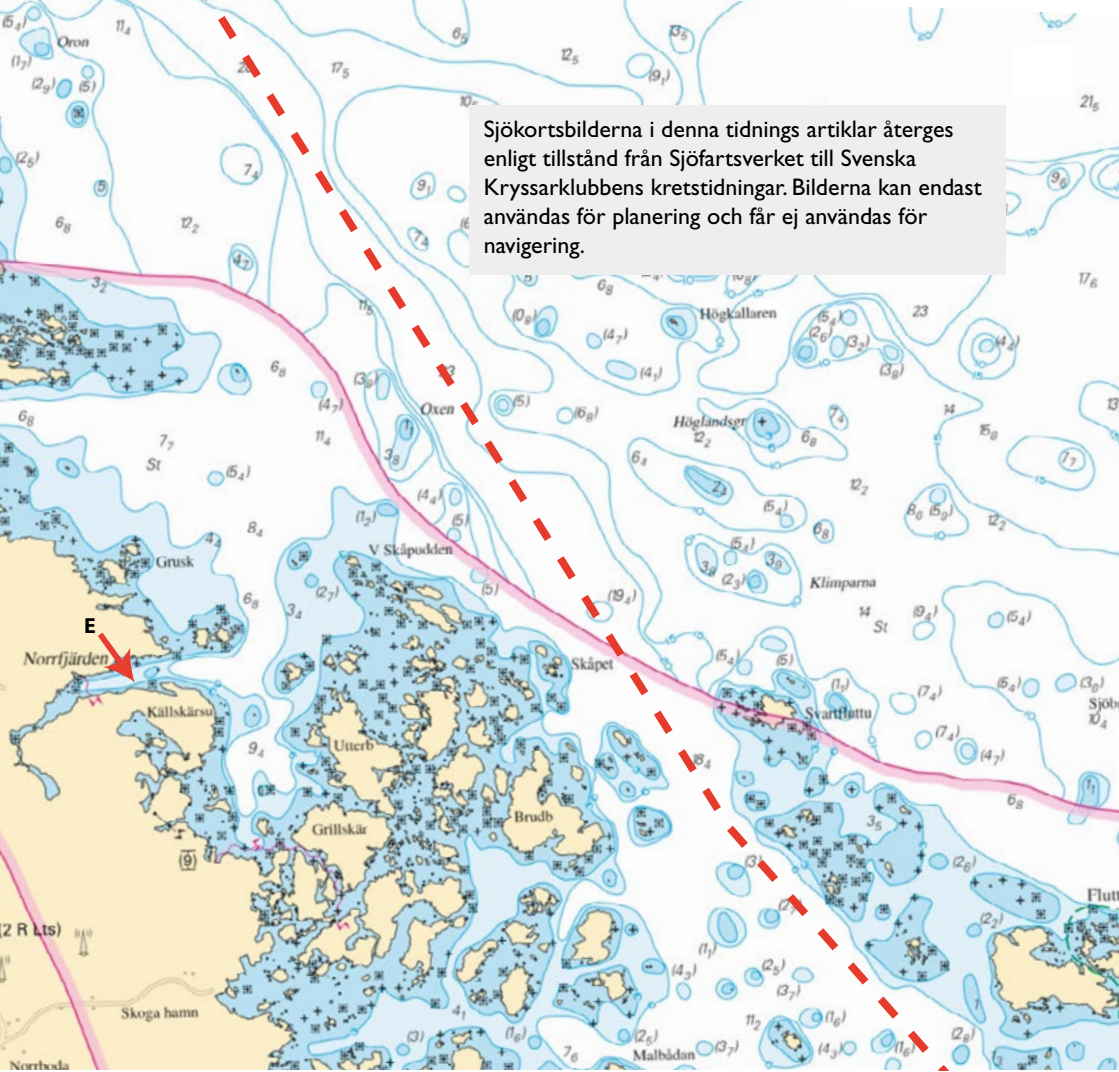

Bild 6. Från Fluttuskär till Örskär.

Fluttuskär i skärgårdens norra del kan vara en naturupplevelse med stora släta hällar med fantastiska formationer. Det finns dock bara några få ställen där man kan få landförtöjning med en djupgående båt. Vid ett besök är man hänvisad till svajankring och jolle.

På norra änden av Gräsö östra sida finns den djupa viken Norrfjärden, som ger skydd för i stort sett alla vindar, markerad med E på bild 6. Den är mest lämplig för svajankring.

Om man avser att runda Örskär för att sedan gå västerut bör man beakta grundet Oron och bränningarna syd därom, som kan utgöra ett orosmoment.

Kjell Pernestål

Häng med till Åland i sommar!

Svenska Kryssarklubbens 7:e rikseskader går till Mariehamn på Åland mellan den 29 juli och 2 augusti. Att segla med i rikseskadern är att tillsammans med andra båtälskare segla eller för motor ta sig till härliga platser som ligger lite längre bort än vad man kanske normalt gör. Det är ett lite tryggare sätt att ge sig ut på äventyr tillsammans med andra. Nya trevliga bekantskaper kommer på köpet. Följ med till Åland!

Under fyra dagar i vecka 31 kommer vi att ligga i Ålands segelsällskaps småbåtshamn och ha denna hamn som bas för olika aktiviteter. Vad sägs om cykelutflykter, guidade bussturer, ölprovning och en eskaderfest. Detta är just nu i det preliminära programmet.

Ålands segelsällskap (ÅSS) finns på den västra sidan av Mariehamn. ÅSS hamn är en av de största småbåtshamnarna i Åland och vi har blivit lovade 60–70 platser.

Det finns två alternativ att komma till Mariehamn; antingen deltar du i våra kretsars tillfartseskadrar eller så tar du dig dit på egen hand. Valet gör du i samband med din anmälan. Den öppnades den 13 februari på www.sxk.se

Fakta om Åland:

Åland är en ögrupp och en självstyrande del av republiken Finland. Åland har enbart svenska som officiellt språk. Ögruppens svenskspråkiga status samt invånarnas kultur och språk skyddas av internationella garantier efter beslut av Nationernas Förbund 1920. Åland är demilitariserat.

Ålands parlament, lagtinget, har rätt att stifta egna landskapslagar. Åland har en egen flagga, frimärken och registreringsskyltar samt en egen polis. Däremot ingår Åland i samma skattesystem som övriga Finland, undantaget den kommunala beskattningen. Åland är med i EU och har euro som valuta.

Åland är känt för sin skärgård och sjöfartshistoria. I Mariehamn finns sjöfartsmuseum och den fyrmastade stålbarken och museifartyget Pommern. På Åland finns stora möjligheter till bad och fina cykelutflykter.

Övriga fakta om rikseskadern till Åland:

- Anmälan görs från 13 februari på www.sxk.se
- Deltagaravgiften, 800 kronor, betalas med kort i samband med anmälan.
- I avgiften ingår eskaderflagga, Svenska Kryssarklubbens årsbok om Åland (om du inte har fått den tidigare), destinationsflagga och välkomsträff.
- Tillkommer gör hamnavgifter, avgifter för eventuella bussturer och andra arrangemang.

Foto ÅSS Marina.

Väl mött på 2024 års rikseskader!

För Eskadernämnden i Svenska Kryssarklubben

Kerstin Andersson, kerstin.andersson@sxk.se

Kjell Vestberg, kjell@vastkonsult.se

Anders Englund, andersenglund@outlook.com

Uppsala-Roslagskretsen tillhör de kretsar som kommer att arrangera egna tillfartseskador som planeras att ansluta till rikseskadern i Mariehamn. Se kretsens hemsida för vidare information.

Exempel på inrapporterade avvikelser. Bild K Pernestål.

Försvunna grund och sund - vad hände sedan?

När Sjöfartsverket började utge uppdaterade sjökort enligt projektet *Sjökortslyftet*, noterades att 3-meterskurvan hade flyttats i de nya sjökorten. Det var Kryssarklubbens Bottenvikskrets som larmade om att detta verkade ha gjorts mer systematiskt. Resultatet var att många vikar och sund, som tidigare framstått som säkert farbara, nu framstod som otillgängliga. Detta påverkade i hög grad fritidsbåtlivet negativt, och Sjöfartsverket kontaktades om orsaken. Liknande observationer om avvikelser i de ”lyfta” sjökorten har påvisats av andra, bland annat i artiklar i På Kryss.

Bakgrunden till de noterade förändringarna visade sig vara att Sjöfartsverket har bytt till höjdsystemet RH2000 som ny standard för att beskriva djup. För att skapa sjökort har man bytt till den nordiska standarden FSIS-44. Andra förändringar är, i samarbete med Lantmäteriet, en ny Nationell Strandlinje, *NSL*.

Den stora förändringen i den nya standarden är värderingen av kvaliteten (tillförlitligheten) i bland annat djupdata, vilket betyder att äldre data nedvärderas. Sådan information som kartograferna förr samlade på plats i kontakt med lokalbefolkningen tillmäts numera mindre eller litet värde, då den inte är tillräckligt väldokumenterad. Vidare så ritas sjökortets djupkurvor med hjälp av en ”algoritm”, där just kvaliteten på data är viktig. Resultatet har blivit att djupet i en del vikar och sund, där det finns något enstaka, gammalt lodskott, anses så osäkert att man, som säkerhetsåtgärd, har placerat det innanför 3 m-kurvan. På så sätt har, enligt detta synsätt, kvaliteten på sjökortet blivit högre och risken för

grundstötning har minskat. Ur vår, vi fritidsbåtsseglares, synvinkel, har kvaliteten på våra sjökort snarare minskat, eftersom de delar av skärgårdarnas vatten som vi gärna seglar och uppehåller oss i, framstår som mer osäkra och otillgängliga.

Svenska Kryssarklubben har haft ett möte med Sjöfartsverkets sjökortsavdelning, som då har ställt sig förstående till våra synpunkter. Sjöfartsverket har ansökt om statliga pengar för att öka kvaliteten på djupdata för större delar av skärgårdarna, men finansieringen av detta projekt är osäker. Även möjligheterna att framställa ett ”hybridkort” baserat på både nya och äldre information, så som skett i Finland, kräver resurser som då skulle tas från framtagning av nya djupdata och därmed fördröja den delen.

För att göra det bästa av situationen har Sjökortsavdelningen framfört en önskan om hjälp att hitta de avvikelser som finns i de ”lyfta” korten. Detta ger avdelningen möjlighet att prioritera aktuella områden och utföra mätningar som fyller kvalitetskraven och rättar korten. Vi Kryssarklubbare och fritidsseglare skulle på sätt få en funktion liknande den som lokalbefolkningen hade till de tidigare kartograferna.

Sammanfattningsvis så har Kryssarklubbens och andras synpunkter på de ”lyfta” sjökorten medfört att det blir förändringar. Att det tar tid att införa ändringar och uppdatera sjökortsdatabasen är begripligt, med tanke på storleken av hela projektet. Genom att peka ut sådana områden där sjökortsdata är av låg kvalitet, så kan vi både påskynda arbetet med uppdateringar och få dessa gjorda där bättre djupdata behövs.

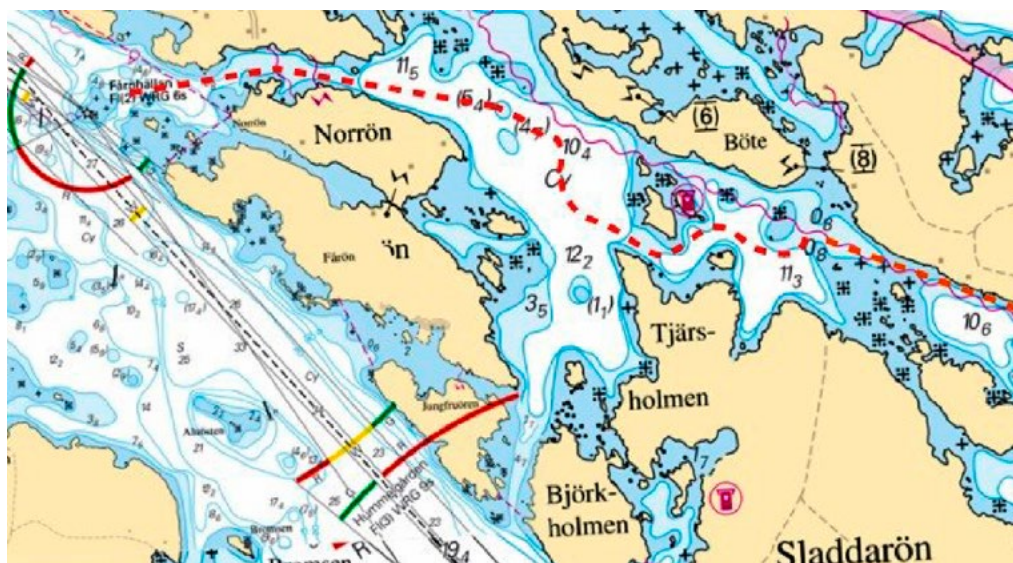
Det har gått ut en uppmaning till Kryssarklubbens Hamn- och farledsnämnd och dess funktionärer att genomföra sådana undersökningar av de ”lyfta” korten och meddela funna avvikelser till Underrättelser för sjöfarande, UFS. Man bör prioritera områden där man, av erfarenhet, vet att det finns frekvent båttrafik, till exempel in till hamnplatser, populära naturhamnar och genvägar.

Jag har själv gått igenom de ”lyfta” sjökorten för de områden där jag själv oftast seglar och där markerat avvikelser från äldre kort och meddelat detta till Sjöfartsverket (ufs@sjofartsverket.se). De markerade avvikelserna kan hittas på Uppsala-Roslagskretsens hemsida:

<https://www.sxk.se/uppsalakretsen/hamn-och-farled/farleder>

Som fritidsseglare har man nu hamnat i någon slags spagat mellan två generationer av sjökort. De nya sjökorten har bättre kvalitet på sina djupdata (enligt den nya definitionen) men det betyder inte att den tidigare versionen nödvändigtvis är fel. Om sjökortet tidigare visade att vattnet är framkomligt så är det sannolikt så idag också. Men, också i gamla sjökort finns det fel...

Kjell Pernestål, Uppsala-Roslagskretsen

Från Stregelsundet till Fåröhällan

Det finns en fin led SO–NV riktning mellan Stregelsundet norr om Vässarö till fyren Fåröhällan vid farleden mot Öregrund. Man bör dock vara utrustad med GPS för att underlätta navigationen. Det finns några friliggande grund som kräver viss uppmärksamhet.

Om man är vid Vässarö så fortsätter man nordvärt till Stregelsundet och följer sundet syd om Stora Risten. Det finns en passage – sundet mellan Stora Risten och Sladdarön – som är markerad med mörkblått, det vill säga < 3 m, som kan verka avhållande. Passagen används av de lokalt boende och har ett djup på 2 m eller mer. Man ska gå norr om de i sjökortet markerade stenarna, se fig 2.

För passagen mellan de två utgrundningarna strax väster om sundet (0,8 m) kan man ta hjälp av GPS:en. Varning: Grundområdet väster därom sträcker sig cirka 50 m längre österut än vad kortets 3 m-kurva förmedlar. Man fortsätter sedan enligt sjökortet, fig 1, mot Fåröhällan.

Kjell Pernestål, Aurora

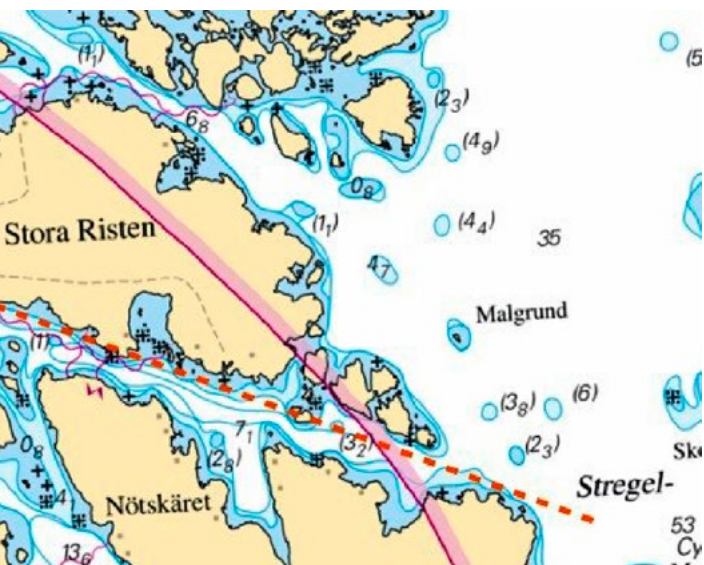
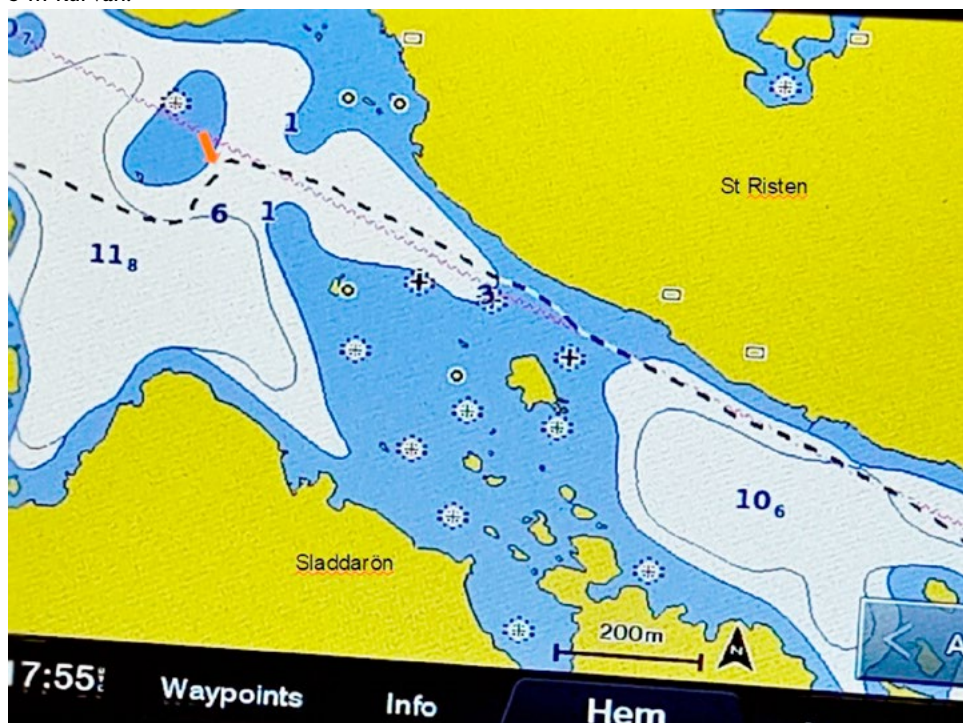

Fig 1. En led från Stregelsundet (norr om Vässarö) till fyren Färöhällan vid farleden till Öregrund.

Fig 2. Bilden nedan visar spåret efter en passage mellan Sladdarön i söder och St Risten i norr. Den röda pilen visar där 3 m-kurvan borde ligga ca 50 m öst om den visade 3 m-kurvan.

Att lägga till vid en boj

Kryssarklubben lägger ut och underhåller ett stort antal svajbojar för sina medlemmars räkning. Det förekommer att bojarna skadas och det verkar oftast inträffa när man ska fånga eller lämna bojen. Här kommer några tips.

Gå sakta fram mot bojen mot vinden och fånga bojen i fören eller uteder den förliga delen av båten. Enklast är om man har någon form av krok som man kan haka fast i öglan på bojenens topp. Om man i stället vill trä en lina genom öglan måste farten anpassas så att man hinner med manövern.

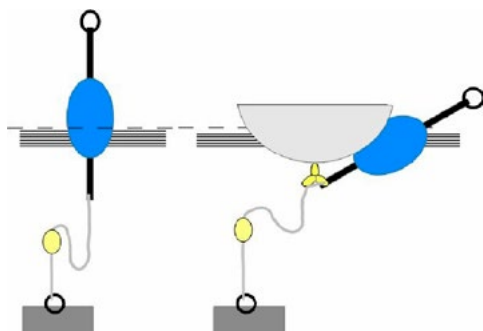
Om man inte hinner fånga bojen på grund av för hög fart eller att man inte når bojen, så börja om! Låt båten driva bort från bojen (med stillastående propeller!!!), gör en liten runda och ett nytt försök. Att försöka fånga bojen vid aktern kan leda till problem.

Det finns två typer av bojar, med kätting eller med lina. En kätting hänger rakt ner och kan svårligen komma i konflikt med propellern. För att bojen med lina ska stå upprätt så sträcker sig tenen cirka 1 m under bojkulan och är där försedd med en balansvikt på cirka 20 kg. Vidare är linan försedd med ett flöte som håller linan cirka 1 m över botten.

Om båten driver eller passerar över bojen så viker sig bojen ner och lyfter upp linan som då kan hamna i närheten av propellern. Om den då roterar kan den fånga linan, se bilden. De linor som används är mycket kraftiga och bojankaret väger ett eller ett par ton. Resultatet blir vanligen att motorn stoppar och det blir lätt en krökt propelleraxel. Ungefär samma gäller för inu-drev.

Figuren nedan visar bojkonstruktionen med lina och vad som kan hända om man driver över bojen. Den största båt som fastnat på detta sätt var på cirka 10 ton och bojen ”vann”. Båten fick hjälpas loss av dykare med kniv och bogseras bort.

Kjell Pernestål, Aurora

Ett tips

För ett undvika att bojen ligger och skaver mot skrovsidan eller trasslar in sig i peket, trä en 1–2 m lång plast- eller gummi-slang på linan samt lägg förtöjningen så att slang-en står mot knapen.

Slott

”Vad säger du om att segla upp längs Norrlandskusten i sommar? Eller kanske i Mälaren och titta på slott? I fjol när vi var i Baltikum blev det så väldigt många gästhamnar, det skulle vara skönt att slippa det. Och dyra var de dessutom.”

Foto Maria Kronander.

Jag tänkte efter. Inga dåliga förslag alls. Och nästan alla hamnar i fjol kostade 40 euro. ”Vet du vad, egentligen spelar det inte så stor roll. Det viktiga tycker jag är att vara ute med båten och kanske hitta lite nya platser. Navigera i okända vatten och leta upp bra nattplatser. Äta gott. Det är inte så noga var det är.”

Precis så är det. Att besöka slotten i Mälardalen har sin tjusning. De ligger av naturliga skäl vid vattnet och är lättåtkomliga. Vi har besökt flera, för ett par år sedan ankrade vi upp vid Taxinge slott, nära Mariefred. Vi rodde iland i jollen och tog oss upp till slottet. Där var febril aktivitet, TV-kameror, iordningställda platser att filma på, med spisar och jag vet inte allt. ”Vi spelar in Hela Sverige bakar”, berättade de. ”Ojdå”, sa vi, ”då kanske vi ligger i vägen med båten. Den ligger ju rätt i blickfånget.” ”Nej, det blir bra, den ser vacker ut.”

Men det ledde till att vi hösten efter satt och såg igenom väldigt många bakprogram. I början av det elfte avsnittet skymtade vår båt i början, i några sekunder.

Till Skokloster, som ligger närmast hemmahamnen, har vi tagit oss med barnbarn. Vi har följt med visningar och tittat på utställningar, precis som flera av de andra slotten har. Senast fastnade ett barnbarn vid en delutställning om ”Kvinnor vid Skokloster”, som beskrev de kvinnor som drev slottet, inte minst under första delen av nittonhundratalet. Vi kunde knappt få med henne ut igen.

Norrlandskusten har vi också fina intryck av. Vi har följt med två eskadror norrut, till Höga kusten och till Hudiksvall. Fina platser, men det var vägen dit som gav flest intryck. Små klubbholmar med brygga, grillplats och en plåtburk att lägga lite pengar i. Ja, numera är den kompletterad med ett swish-nummer. Kanske inte så många gästhamnar på vägen. Men trevligt, både natur och människor.

Så här inför sommaren är alla möjligheter fortfarande öppna. Hur det blir till slut vet vi inte. Ett år siktade vi på Bornholm, ändrade oss till Gotland men kom till slut till Åland.

Vart vi tar oss är inte så viktigt, i Mälaren eller norrut. Eller kanske söderut? Det är samma båt, samma mat och samma trivsel. Än så länge är allt möjligt.

Lennart Beckman, kretssekreterare

Svenska Kryssarklubben
Uppsala-Roslagskretsen

Hemsida och e-postlista

Uppsala-Roslagskretsen har egen hemsida och eget utskick av påminnelser till klubbafnarnar, seglingar etc via e-post. Hemsidan hittar man antingen via riksföreningens sida www.sxk.se eller direkt på www.sxk.se/uppsala-roslagskretsen. Påminnelser via e-post kommer inför varje programkväll och några andra tillfällen under året till alla som har anmält sin e-postadress till kretsen.

Både hemsidan och e-postlistan sköts av *Jan Simonson*, och vill du anmäla dig till listan är det honom du ska kontakta via jan.simonson@sxk.se

Följ Svenska Kryssarklubben

På Svenska Kryssarklubbens kanaler på Facebook, Instagram, LinkedIn, Twitter och Youtube samt på hemsidan www.sxk.se kan du finna information om verksamheten och tips om hur du kan utveckla ditt båtliv.

Läs *Nytt från Uppsala-Roslagskretsen* på din skärm!

Om du inte längre vill få den tryckta kretstidningen i brevlådan tre gånger om året, ska du anmäla din postadress *och* e-postadress till redaktören, per.nilson@sxk.se. Då får du i stället ett mejl varje gång som ett nytt nummer finns att ladda hem från kretsens hemsida. Bra för miljön – och kretsen sparar tryck- och porto-kostnader!

Annonsera i *Nytt från Uppsala-Roslagskretsen*

Tidningen utkommer med tre nummer per år, i början av januari, april och oktober. För information om annonsering och annonspriser, kontakta per.nilson@sxk.se. Kretsmedlemmar annonserar gratis om båtprylar etc.

Nytt från Uppsala-Roslagskretsen utkommer i januari, april och oktober och är medlemsblad för

Svenska Kryssarklubben, Uppsala-Roslagskretsen

c/o Bo Nordlund

Orphei Drängars Plats 5

75311 UPPSALA

e-post: uppsala-roslagskretsen@sxk.se hemsida: www.sxk.se/uppsala-roslagskretsen

plusgiro: 17 10 94-6

ordförande: Ebbe Johnson, carlebbe@hotmail.com

Material till tidningen skickas till per.nilson@sxk.se. Bild kan mejlas som separat bifogad jpg-fil, *inte* infogad i ett dokument. Bildfilens upplösning minst 300 dpi.

Carlssons Tryckeri, Uppsala 2024

www.carlssonstryckeri.se

Omslagsbild: Segla utan vind. Foto Kjell Pernestål.

90 SVENSK
KONTO INSAMLINGS
KONTROLL

Swisha till

123 129 50 21

Människor i **Ukraina** flyr för sina liv.
De behöver akut nödhjälp.
Swisha idag!

Sverige för
 UNHCR
FN:s flyktigorgan

Avsändare:
Svenska Kryssarklubben
Uppsala-Roslagskretsen
c/o Bo Nordlund
Orphei Drängars Plats 5
75311 UPPSALA

I maj slår kungsängsililjorna ut på den kommunala parkeringsplatsen innanför Skarholmens fritidshamnar, Uppsala,
Foto Kurt Sjöberg.